

Landevalg og erhvervsinteresser

Her kommer nemlig et fjerde tungtvejende princip ind. Det drejer sig om *hensynet til bestemte danske erhvervsinteresser*.

Det er jeg nødt til at kommentere lidt nærmere.

Handlingsplanens liste over foreslåede samarbejdslande adskiller sig på påfaldende måde fra forslagene i delrapport 8. I delrapporten nævnes følgende lande, som nu er udeladt i handlingsplanen:

Bolivia, Guinea Bissau, Etiopien, Lesotho, Mali, Mauretanien og Sierra Leone.

Disse 7 lande er erstattet af:

Thailand, Egypten, Ghana, Filippinerne, Indonesien, Somalia, Togo og Costa Rica.

Det er påfaldende, at 5 af de nye forslag i handlingsplanen hører til mellemindkomstlandene, mens kun ét af de lande, der er udeladt, hører til denne kategori. Det er i denne forbindelse ikke så afgørende, at kun Thailand og Egypten er med i kortlistningen af samarbejdslande, mens de øvrige optræder under mulige samarbejdspartnere.

Det samlede indtryk af handlingsplanens liste er en tydelig afsvækkelse af princippet om at satse på de fattigste udviklingslande.

Jeg skal gerne erkende, at gennemsnitsindkomsten pr. indbygger ikke i alle tilfælde giver et rimeligt billede af bistandsbehovene. Men billedet ændres ikke, selv om der her benyttes andre indikatorer.

Derfor må det konstateres, at handlingsplanen afspejler en forbavsende imødekommethed over for traditionelle danske erhvervsinteresser. Disse traditionelle erhvervsinteresser, repræsenteret især ved Industrirådet, har netop ofte formuleret et ønske om udvidet samarbejde med mellemindkomstlande, hvor perspektiverne for afledt kommercielt samarbejde er nærliggende.

Nu er det ikke i sig selv et problem, at dele af dansk erhvervsliv drager fordel af bistandssamarbejdet.

Men MS finder, at *prioriteringerne i landevalget* skal være i orden.

Målet for bistandsindsatsen er ikke at fremme kommerciel eksport. Det er heller ikke at

give dansk industri PR eller at fungere som »referenceværdi« for danske leverancer og tjenesteydelser.

Det er virkningerne af bistandsarbejdet, som de berørte parter i dansk erhvervsliv bør glæde sig over.

Men det er lidt uanstændigt at vende tingene på hovedet og ligefrem kræve, at den danske bistandsindsats, herunder landevalget, indrettes efter danske afsætningsinteresser. Og det er beklageligt, at DANIDA i anden runde af den strategiske planlægning har taget så vidtgående hensyn til disse snævre nationale interesser.

Det ses i øvrigt ikke kun i forbindelse med landevalget, men også på en række andre områder, som dog ikke skal tages op her.

Jeg vil gerne understrege, at disse kritiske bemærkninger ikke skal tolkes derhen, at MS tager afstand fra inddragelsen af dansk erhvervsliv som en central partner i bistandsarbejdet. Det ville være naivt. Det ville også forhindre en ordentlig udnyttelse af de komparative fordele, som dele af dansk erhvervsliv er i besiddelse af – også set fra u-landenes synspunkt.

Erhvervslivet er på principielt samme måde som de private organisationer og forskningen en del af den nationale ressourcebase, som må inddrages i overvejelserne om, hvad vi fra dansk side kan tilbyde.

Men prioriteringen skal være i orden. Det er de fattige u-landes særlige udviklingsproblemer og bistandsbehov, der kommer først. Danske interesser må klart underordnes dette hovedprincip. Det betyder, at listen over fremtidige samarbejdslande kommer til at se anderledes ud, end man i øjeblikket ønsker fra specielt den større industris side. Men det betyder ikke, at erhvervslivet som helhed får ringere vilkår som partner i det internationale udviklings-samarbejde – kun at andre dele måske skal mere ind i billedet, og at det skal foregå på lidt andre præmisser.

Når listen over fremtidige samarbejdslande udarbejdes ud fra u-landenes særlige udviklingsproblemer og bistandsbehov som det første og væsentligste kriterium, er der for MS ikke nogen tvivl om, at lande som Costa Rica, Thailand og Egypten bør glide ud, mens eksempel-